ول مۆزداي سۆىق كولده بالاۆسا ٴومىردى قۇىتقارىپ قالدى

(باسی 1 ـ بەتتە)

"سول كەزده ٴبىزدىلك باسقانى ويلاۆعا مۇرسامىز بولمادى، ەك اۆەلى، بالانى قۇىتقارىپ الايىق دەپ ويلادىق"، ـ دەيدى مۇساجان نۇردۇن ەسكە الىپ.

لاچين بايكانىلك ٴىزىن باسا مۇساجان نۇردۇن دا كولگە قاراي جۇگىردى.

مۇساجان نۇردۇن جەتە بەرگەن كەزده "شاتىر ـ كۇتىر" ەتىپ جارىلعان مۆزدىلك دا ۇىسىن ەستىپ، جۇرەگى زۇ ەتە قالدى. ول تايايپ بارعان كەزده لاچين بايكا مۆزدى سۇدىلك نشىنده بار پارەمەنمەن بالانى كوتەرىپ جاتىپ، "بالانى قۇىتقارىڭدار!" دەپ توقتاۆسز ايتا بەردى.

مۇساجان نۇردۇن دەرەۆ قالىلك كىىمەن شەشپ، ەندى ٴبىر جاعىنان قۇىتقارىڭدار دەپ ايعايلاعان بالانىلك شەشەسىنە ٴشارپىسىن شەشتىرىپ، ٴبىر ۇشىن سۆ نشىنە لاقتىرتتى، لاچين بايكا ٴشارپىنىلك ۇشىنان ۇستاي السا، ولاردى تارتىپ شعارىپ الماقشى ەدى. ويلاماعان جەردەن ازىراق كۇشتەپ ەدى، مۇساجان نۇردۇننىلك تابان استىنداعى مۆزدىلك بەتى بىردەمدە جارىلىپ كەتتى. مۇساجان نۇردۇن بىلاي دەدى: "سۆعا تۇسكەن زاماندا بۇكىل دەنەم قاتىپ قالدى، لاچين بايكانىلك سونشا ۇاقىت قايتىپ شىداعانىن بىلمەدىم". سول ساتتەگى سۇيەكتەن وتەتىن سۆنقتى ەسىنە العاندا ول ەرىكسىزدەن قالتىراپ كەتتى.

بالانى اقتىق دەمىنە دەيىن كوتەرىپ تۇردى

ۇاقىت مينۇت ـ سەكۇندتاپ ٴوتىپ جاتتى، لاچين بايكانىلك ٴال ـ دارمەنى قۇرىپ بارا جاتتى، ول سۆعا ٴبىر باتىپ، ٴبىر شعىپ، بالانى باستان ـ اياق كوتەرىپ تۇردى. ٴبىراق ونىلك ٴوزى قانشاما مۆزدى سۆدى جۇتىپ جەرگەنىن بىلگەن جوق ـ تى.

كول بويىنان ٴوتىپ بارا جاتىپ مۆنى كورگەن ادامدار دەرەۆ 110 ساقشىعا مالىمدەۆ تەلەفوننا تەلەفون سوعىپ كومەك سۇرادى. انە ـ مىنە دەگەنشە، شارلاۆدا جۇرگەن كومەكشى ساقشى ۇاك چىپىلك سول اراعا جەتىپ كەلدى.

"جىلدام بارىپ قۇىتقارۆ جابدىعىن الىپ كەل!" دەپ قىزمەتتەسىنە تاپسىرا سالا ۇاك چىپىلك مۆزدىلك بەتىنە قاراي ٴجۇردى. تابانىنىلك استىنداعى مۆز قاباتىنان ٴالسىن ـ ٴالى شتىناپ سىنعان دىبىس ەستىلەدى.

ۇاك چىپىلك تەرەك ٴبىر تىنىس الدى دا، مۆزدىلك بەتىنە جۇگىنە كەتىپ، بار دەنەسىمەن مۆز ويعىنا قاراي ۇمسىندى.

"تەز، قولىمىزدان ۇستا!" ۇاك چىپىلك مەن بالانىلك شەشەسى قوسىلا كۇش جۇمساپ، وزدەرىنە ەك جاقىن جەردەگى مۇساجان نۇردۇندى اقىرىن تارتىپ شعاردى.

كەنەتتەن نەبارى ون نەشە سەكۇندتىلك ىشىنده ويلاماعان وقيعا تاعى تۇىلدى ـــ بالانىلك شەشەسى بالا مەن لاچين بايكاعا تاياۆ مۆز بەتىنە بارىپ قۇىتقارماق بولعاندا، ٴوزى سۆعا ٴتۇسىپ كەتتى.

"مۆزدىلك بەتىنە ەكپەتتەپ جاتىڭدار، تۇرەگەلمەڭدەر!" وسى كەزده قاشقار داشۆەسى ارتقى شەپ باسقارۆ باسقارماسىنىلك اسحانا باسقارۆشىسى ۇاك شينيۇك جەتىپ كەلىپ، مۆزدىلك بەتىنە ەكپەتتەپ جاتقان كۇيى باسقالارعا ايعاي سالدى.

ول بىرتىندەپ بالاعا تاياۆ مۆز بەتىنە باردى، لاچين بايكا قولىمەن بالانى تىرەپ كوتەرىپ تۇر ەكەن. "بالانى قۇىتقار، الدىمەن بالانى قۇىتقار". لاچين بايكانىلك تىنىسى السىرەگەنىمەن، قوس بىلەگى تاستان جاسالعان مۆسىندەي بولىپ كوتەرىپ تۇر.

ۇاك شينيۇك مەن ۇاك چىپىلك لاچين بايكانىلك قولىنان بالانى الدى، بالا اقىرى قۇتقارىلدى، ٴال ـ دارمەنى قۇرىعان لاچين بايكا سۆعا باتىپ كەتتى.

"قۇىتقارۆ دوڭگەلەگى، قۇىتقارۆ كىىمى جانە ارقان كەرەك، بولىڭدار!" قاشقار داشۆەسى ساقشى بولىمشەسىنىلك كومەكشى ساقشىلارى ٴنۇرالي تۇرعۇن مەن مۇحتار وبۇل قۇىتقارۆ جابدىقتارىن الىپ جەتىپ كەلدى. ولاردىلك بىرەۆى ارقاندى بەلىنە بايلاپ سۆعا سەكىرىپ ٴتۇسىپ، بالانىلك شەشەسىن قۇشاقتاپ السا، بىرەۆى ارقاندى بار كۇشىمەن تارتىپ، بالانىلك شەشەسىن ٴساتتى تۇردە قۇىتقارىپ الدى.

"ٴبىز جەتكەندە لاچين الدەقاشان كورىنبەي كەتىپتى"، ـ دەدى مۇحتار وبۇل مۇڭايا. كوپشىلىك سۆعا ٴتۇسىپ نىزدەسە دە تابا الماىدى. ٴورت ٴسوندىرۆ، ورتتەن ساقتانۆ قىزمەتكەرلەرى كىرىسكەندە بارىپ ونى تاۆىپ الدى...

"قالايدا كومەك قولىن سوزادى، مىنە بۇل مەنىلك اكەم"

"قاشقار داشۆەسىنە كەلگەننەن كەيىن جۇڭگو تىلدەرى شۆەيۆانىنىلك مۇعالىمى لىۆ مۇعالىممەن، ما مۇعالىممەن، ياڭ مۇعالىممەن جانە ماركسيزم شۆەيۆانىنداعى جيا مۇعالىممەن تانىستىم. مۇندا تىڭداپ ٴتۇسىنۆ ساباعىن، وقىپ ٴتۇسىنۆ ساباعىن جانە اۆىزشا سويلەۆ ساباعىن وقىپ، مەملەكەتتە ورتاق قولدانىلاتىن ٴتىل قابىلەتىم جوعارىلادى..."

بۇل لاچين بايكا جازعان «ٴبىر ايدان بەرگى قاشقار داشۆەسىندەگى ۇيرەنۆ، تۇرمىس اسەرىندەگى» ٴبىر ابزاتىس ٴسوز، ونىلك ٴوز مىنەزى سياقتى جازۆى دا قاراپايىم دا قالتقىسز ەكەن.

لاچين بايكانىلك ادامدارعا بۇرىننان ەك تانىس اڭگىمەسى ـــ "ٴبىر قوداس، ٴۇش ۇرپاق شەكارا قورعاۆشىسى" بولاتىن، اتاسىنان اكەسىنە، ونان وزىنە دەيىن اتالى ـ نەمەرەلى ٴۇش ۇرپاق جان تۇگەلدەي وزات شەكارا كۇزەتشىسى بولىپ، پامير ۇستىرتىندە شەكارانى ۇرپاق جالعاپ قورعادى.

مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىلك ۇاكىلى، مەملەكەتتىك ەڭبەك ەرى، مەملەكەتتىك وتاندى ٴسۇيىپ، ارمياني قولداۆدىلك ۇلگىسى... وسى جىلدارى سالاۆاتى كوبەيە تۇسىپ كەلە جاتقان بايكانىلك اۆەلگى ماقساتى ەشقاشان وزگەرمەدى. 2004 ـ جىلى پارتياعا مۇشە بولعاننان بەرى مەيلى قارلى تاۆدىلك تەرەك قويناۆىندا شارلاۆ جۇرگىزىپ شەكارا قورعاسىن، الدە حالىق سارايىندا حالىق ٴۇشىن اقىل ـ كەڭەس ۇسىنسىن، لاچين بايكا باستان ـ ياق ٴىس جۇزىندىك ارەكەتى ارقىلى كوموۆنيستىك پارتيا مۇشەسىنىلك قاسيەتتى بورىشىن امالياتتا ايگىلەدى.

"ٴبىلىم ورەم تومەن بولسا، قايتىپ ۇلگىلىك، باستاماشىلدىق رول اتقارامىن؟ تولىمدى ۇسىنىس جوبانى قالاي ۇسىنامىن؟ قىستاق تۇرعىندارىن اناعۇرلىم جاقسى تۇرمىس وتكىزۆگە قالاي باستايمىن؟" بۇل لاچين بايكانىلك وزىنە ۇنەمى قويىلاتىن سۇراۆ ەدى.

ٴبىلىم ورەسىن جوعارىلاتۆ ٴۇشىن 3 ايدىلك الدىندا لاچين بايكا قاشقار داشۆەسىنە كۇرسقا كەلىپ، مەملەكەتتە ورتاق قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۆدى ٴتۇيىندى تۇردە ۇيرەندى. لاچين بايكانىلك جازۆعا جاتتىعۆ داپتەرىندە ارىپتەر سىزىق تارتىپەمەن رەتتى جازىلعان. وقىتا ـ تەكتە اعاتتىق كەتسە، مۇعالىم تۇزەتكەننەن كەيىن، ول نەشە قايتالاپ جازىپ شعاتىن.

"ول جاقسى وقۇشى، مىنەزى بۇيىعى، كوپ سويلەمەگەنمەن، قاجىرلى ەدى، بار كۇشىمەن قۇلشىنىپ، مۇقيات ۇيرەنەتىن". قاشقار داشۆەسى جۇڭگو تىلدەرى شۆەيۆانىنىلك وقىتۆشىسى لىۆ جۇيحۇك تەبىرەنە بىلاي دەدى: "ول ۇنەمى ٴالى جاسپىن، مۇنان كەيىنگى جولىم ۇزاق، سوندىقتان جان ـ جاقتىلى جەتىلىپ، شەكارانى شارلاۆعا، شەكارا قورعاۆعا اناعۇرلىم جاقسى ۇلەس قوسقىم كەلەدى دەيتىن، ٴوزىنىلك ۇل ـ قىزدارىن دا جاقسى تاربيەلەۆدى ارمان ەتەتىن... ٴبىر جاقسى وقۇشىمنان ايرىلعانىما قاتتى قايعىرامىن".

ومىرىمەن بورىشىن ادا ەتتى، شىنايى سۇيىسپەنشىلگىمەن ترشىلىكتى قورعادى. لاچين بايكانىلك قاھارماندىق ەرلىگى قاقاعان قىستا ادامدارعا مول اسەر جانە شەكسىز ساعىنىش سىيلادى.

"مەيلى قاشان، قايدا بولسىن، مۇنداي سكە جولىقسا بولعانى، ول قالايدا كومەك قولىن سوزادى، مىنە بۇل مەنىلك اكەم". وسى ٴسوزدى ايتقاندا، لاچين بايكانىلك 13 جاستاعى قىزى دۇرحان لاچين اتاسى مەن اپاسىنىلك كورىپ كوڭىلى بۇزىلماسىن دەپ كوزىنىلك جاسىن كۇشپەن ىركىپ، جاس موندىشاقتارىن ۇزىن كىرپىكتەرىنە جاسىرىپ تۇردى. ونىلك جۇرەگىنە قاھارمان اكەسى ەشقايدا كەتپەي، اسپاندىعى ەك جارىق جۇلدىزعا اينالىپ، ٴتىپتى دە كوپ ادامدى قورعاپ تۇرعان سياقتى.

(باسی 1 ـ بەتتە)

دايەكتىلەندىردى، دايەكتىلەندىرۆ، تياناقتاندىرۆ قىزمەتى جوىنىندە قايتالاي اتتانىسقا كەلتىرۆ، قايتالاي جايعاستىرۆ، قايتالاي ورنالاستىرۆ جاسادى.

ٴماجلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: ساياسي دەڭگەيدى ونان ارى جوعارىلاتىپ، "ٴتورت تانىمدى" كۇشەيتىپ، "ٴتورت سەنىمدى" بەكەمدەپ، "ەكىنى قورعاۆدى" ورناداپ، 3 ـ رەتكى ورتالقتىلىك شينجياڭ قىزمەتى جوىنىندەگى اڭگىمە ٴماجلىسىنىلك رۇحىن، اسىرەسە، باس شۇجي شي جينپيڭنىلك ماڭىزدى ٴسوزىنىلك رۇحىن ۇيرەنۆدى، دايەكتىلەندىرۆدى ۇزاق ۇاقىتتىق كەلەلى ساياسي مىندەت ەتۆگە تاباندى بولىپ، جەتە ۇيرەنۆ، جەتە يگەرۆ، شىنايى تياناقتاندىرۆعا جانە تەرەڭدەتۆگە، كوڭىلگە ۇيالاتۆعا، ناقتىلاندىرۆعا قۇلشىنا كۇش سالۆ كەرەك. ساياسي كەڭەستىلك "ماڭىزدى شەپ، ماڭىزدى تۇعىر، ماڭىزدى ارنا" رولىن تولىق ساۆلەلەندىرىپ، ۇيرەنۆ، ۇگىت ـ لەكسيا، باۆلۆ، ۇگىتتەۆ، جالپىلاستىرۆ، زەرتتەۆ ـ تالقى ورىستەتۆدى ۇدايىلاندىرىپ، شىنايى ۇيرەنىپ، شىنايى ٴتۇسىنۆدى، شىنايى سەنىپ، شىنايى قولدانۆدى ورىنداپ، ساياسي تۇجىرىمداۆ قابىلەتىن، ساياسي ٴتۇسىنۆ قابىلەتىن، ساياسي اتقارۆ قابىلەتىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، ساياسي كەڭەس قىزمەتىنىلك باستان ـ اياق باس شۇجي شي جينپيڭ كورسەتكەن دۇرىس بەتالىسپەن بىلگەرىلەۆنە شىنايى كەپىلدىك ەتۆ كەرەك.

ٴماجلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: 2021 ـ جىل "14 ـ بەسجىلدىق" جوبا اتقارىلاتىن، جاپىاي سوتسياليستىك وسىزامانداناعان مەملەكەت قۇرۆدىلك جاڭا ساپارىن باستايتىن العاشقى جىل ٴارى پارتيامىز قۇرىلعاندىعىنىلك 100 جىلدىعى، شىن مانىندە شي جينپيڭنىلك جاڭا ٴداۆىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىمەن وي ـ سانانى قارۆلاندىرىپ، امالياتقا جەتەكشىلىك ەتىپ، قىزمەتتەردى بىلگەرىلەتىپ، يدەيا مەن ارەكەتتى 3 ـ رەتكى ورتالقتىلىك شينجياڭ قىزمەتى جوىنىندەگى اڭگىمە ٴماجلىسىنىلك رۇحىمەن، اسىرەسە، باس شۇجي شي جينپيڭنىلك ماڭىزدى ٴسوزىنىلك رۇحىمەن ىشكەرىلەي بىرلىككە كەلتىرىپ، جاڭا داۆىردەگى پارتيانىلك شينجياڭدى جونگە سالۆ جالپى جوباسىن تولىق، دۇرىس دايەكتىلەندىرۆدىلك ساياسي سانالىلىعىن، يدەيالىق سانالىلىعىن جانە ارەكەت سانالىلىعىن ۇزدىكسىز كۇشەيتۆ كەرەك. اۆتونوميالى رايوندىق 9 ـ كەزەكتى پارتكومنىلك ونىنشى، ون ٴبىرىنشى جالپى ماجلىستەرىنىلك رۇحىن جانە ەكونوميكالىق قىزمەت ٴماجلىسىنىلك رۇحىن ىشكەرىلەي ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، ساياسي دەڭگەيدى ونان ارى جوعارىلاتۆدى، ۇيرەنۆدى، ٴتۇسىنۆدى ونان ارى تەرەڭدەتۆدى، دايەكتىلەندىرۆگە، تياناقتاندىرۆعا ونان ارى كۇش ۇستەۆدى ورنداپ، جاڭا داۆىردەگى پارتيانىلك شينجياڭدى جونگە سالۆ جالپى جوباسىنىلك تياناقتانىپ، ونىمدىلىك كورسەتۆنە شىنايى كەپىلدىك ەتۆ كەرەك.

ٴماجلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: پارتيا ورتالىق كومەتەتىنىلك شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۆلارىن باتىل دايەكتىلەندىرىپ، اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىلك قىزمەت ورنالاستىرۆلارى بويىنشا قوعام ورنقتىلىعى مەن بايلاندى تىنىشتىق باس نسانالىسىن مىقتاپ يگەرىپ، حالىق ساياسي كەڭەسىنىلك ارناۆلى كەڭەس قۇرىلىمىندىق قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، ساياسي ٴماسلىحاتتاسۆ، دەموكراتيالىق باقلاۆ، ۇكىمەت ىسىنە ارالاسۆ، ۇكىمەت ىسىنە اقىل ـ كەڭەس بەرۆ ورەسىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، ورتاق تانىمدى اناعۇرلىم ويداعىداي ۇيىستىرۆ كەرەك. قوعامنىلك كەلەلى جاعدايىنىلك ۇزدىكسىز ورنقتى بولۆنا، ۇزاق ۇاقىت ورنقتى بولۆنا مىزعماستان دەم بەرىپ، پارتيا قۇرىلعاندىعىنىلك 100 جىلدىعىن قۇتتىقتاۆعا تاماشا ورتا جاراتۆ كەرەك. ىندەتتەن ساقتانۆ ـ تىزگىندەۆدى ۇدايىلاندىرۆدى ەش مىزعماستان ويداعىداي يگەرىپ، ەكونوميكانىلك جوعارى ساپالى دامۆنا جانە حالىق تۇرمىسىنىلك جاقسارۆنا دەم بەرىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىلك تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۆىپسىزدىك سەزىمىن ونان ارى كۇشەيتۆ كەرەك. ساياسي كەڭەستىلك وزىندىك قۇرىلىسىن ٴتىپتى دە كۇشەيتىپ، پارتيانىلك ساياسي كەڭەس قىزمەتىنە جالپى بەتتىك باسشىلىعنا ەش مىزعماستان تاباندى بولىپ، ارناۆلى كەڭەس قۇرىلىمىندىق قۇرىلىسىن تىڭعىلىقتى بىلگەرىلەتىپ، "ەكى قوسىن" قۇرىلىسىن زور كۇشپەن ويداعىداي يگەرىپ، "14 ـ بەسجىلدىق" مەزگىلىندەگى شينجياڭنىلك ٴارقايسى قىزمەتتەرىنىلك تاماشا باستاما باستاۆنا، جاقسى قادام تاستاۆنا قىزمەت وتەۆ بارىسىندا تىلك ىسكەرلىك كورسەتۆ، جاڭا تاراۆلار جازۆ كەرەك.

(باسی 1 ـ بەتتە)

ٴبىر ادامنىلك ٴىس ـ ارەكەتىن سول ادامنىلك بەرىك ساقتاعان سەنىمى بەلگىلەيدى. لاچين بايكانىلك قاھارماندىق ەرلىك ٴىسى كەزدەيسوقتىق ەمەس. سوناۆ 2011 ـ جىلى قىستا ول جاۆىنگەرلەرمەن بىرگە شارلاۆدا جۇرگەن كەزده تۇتقىلدان قالىلك قار جاۆىپ، ٴبىر جاۆىنگەر ابايسىزدا قارلى اڭگەككە ٴتۇسىپ كەتكەندە، لاچين بايكا كىىمدەرىن شەشپ، جالاڭ ارقان قىپ بايلاپ، بار كۇشىن سالىپ قۇتقارىپ، جاس جاۆىنگەردى اجال اۆزىنان تارتىپ الىپ شعادى، ال ونىلك ٴوزى مۇزداعاندا ەس ـ تۇسىنان ايرىلىپ، شىپاحانادا 3 ساعات بويى شۇعىل قۇتقارۆ ارقىلى جانىن امان الىپ قالادى. "پارتيا مەن حالىقتا بارىمدى قۇربان ەتۆگە قاي ـ قاشان دا دايىنمىن" ـــ لاچين بايكانىلك كوڭىلىندە ٴبىر اۆىز ۇران عانا ەمەس، قايتا مىزعماس مۇرات ـ سەنىم جانە قۇن تالپىنىسى سانالادى. مەيلى قارلى تاۆدىلك تەرەك قويناۆىندا شارلاۆ جۇرگىزىپ شەكارانى قورعاسىن، الدە حالىق قۇرىلتايى سارايىندا حالىق ٴۇشىن اقىل ـ كەڭەس ۇسىنسىن، ول باستان ـ اياق ٴىس جۇزىندىك ارەكەتىمەن كوموۆنيستىك پارتيا مۇشەسىنىلك قاسيەتتى بورىشىن امالياتتا ايگىلەپ، كوموۆنيستىك پارتيا مۇشەسىنىلك جارقىن وبرازىن ورناتتى. بۇل وبراز پارتيانىلك قامىن جەيتىن، مەملەكەت ٴۇشىن جاۆاپكەرشىلىگىن ادا ەتەتىن، حالىق ٴۇشىن ۇلەس قوساتىن وبراز، جايشىلقتا كوزبەن كورۆگە بولاتىن، شەشۆشى ساتتە قاسقايىپ شعا الاتىن، قاتەرلى ساتتە باسىن ٴباي تىگەتىن وبراز. وسىنداي بولعاندىقتان جانى قىل ۇستىندە تۇرعان بالا مۆزدى كولدىلك نشىنده جانتالاسپ جاتقان كەزده لاچين بايكا تاعى ٴبىر رەت كەۆدە كەرە شعىپ، ٴارى ـ ٴسارى بولماستان باسىن ٴباي تىگىپ، ٴومىردىلك جارىق ساۆلەسىن جاس بالاعا سىيلادى. ونىلك قاھارماندىق ەرلىك ٴىسى سانسىزداعان ادامدارداىلك جان جۇيەسىن تەبىرەنتتى، ونىلك جارقىن وبرازى ماڭگى ٴار ۇلت حالقىنىلك جۇرەك تۇكپىرىندە ساقتالادى.

لاچين بايكانىلك بويىنان ٴبىز جارقىراي ساۆلە شاشىپ تۇرعان وسكەلەك قاسيەتتى كورە الامىز. مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىلك ۇاكىلى رەتىندە ول قاي ـ قاشان دا بۇقارانىلك جۇمىسىن كوڭىل تورىندە ساقتادى، قۇربان بولاردىلك الدىندا تاعى باسقا جولداسىتارمەن بىرگە بىىلعى مەملەكەتتىك ەكى ماجلىستە قايتكەندە حالىق ٴۇشىن ٴتىپتى دە ويداعىداي اقىل ـ كەڭەس بەرۆگە، مىندەتتىن اتقارىپ، جاۆاپكەرشىلىگىن ادا ەتۆگە بولادى دەگەندى تالقىلاعان بولاتىن؛ ول مەملەكەتتىك ەڭبەك ەرى، ونىلك كوڭىلىندە شەكارانىلك جاۆىپسىزدىگىن قورعاۆ مالشىلاردىلك بۇلتارتپاس بورىشى سانالادى، پامير ٴۇستىرتىنە شەكارا سىزىعىنداعى ٴاربىر شەكارا بەلگىسىندە، ٴاربىر وزەندە، ٴاربىر تاۆ جىلعالارىندا ونىلك وشپەس ٴىزى قالدى، بارلىعى دا ونىلك ادالدىقپەن جاۆاپكەرشىلىك ارقالايتىن تاماشا قاسيەتىنە كۇۋا بولدى، ول ٴوزىنىلك جاستىق كوكتەمى جانە ىستىق قانى ارقىلى "وتانىنىلك شەكارا ماڭگى قورعايمىن" دەگەن ايبىندى سەرتىن ورىندادى؛ ول تاعى مەملەكەتتىك وتاندى ٴسۇيىپ، ارمياني قولداۆدىلك ۇلگىسى بولىپ سايلانعان، شەكارانى قورعايتىن جاۆىنگەرلەرمەن بىرگە شارلاۆعا شىققاندا ول ۇنەمى ەشتەڭەدەن تايىنباي اتويلاپ الدا جۇرەتىن... لاچين بايكا قىسقا ٴارى شۇعالالى ومىرىندە جۇڭگو كوموۆنيستىك پارتياسىنا، ۇلى وتانعا، سۇيىكتى اۆلىنا، حالىق بۇقاراسىنا دەگەن قىزۆ سۇيىسپەنشىلىگىن تولىتىرا جازدى، ول جالىنداعان سۇيىسپەنشىلىگىمەن ٴبىر كوموۆنيستىك پارتيا مۇشەسىنىلك قۇن قاسيەتىن ايگىلەدى.

كوموۆنيستىك پارتيا مۇشەسى كوكەيىندە حالقتى ساقتاعان، وتباسىنىلك، وتانىنىلك بوردىشىن ارقالاعان سەنىم يەلەرىنىلك شوعىرى. پارتيامىزدىلك داڭقتى جىلدارىن، 100 جىلدىق ساپارىن ەسكە الساق، سانسىزداعان كوموۆنيستەر ٴبىرىنىلك ٴىزىن ٴبىرى باسپ، وتاندى، حالقتى قۇتقارۆ ٴۇشىن مەملەكەتتى قۇدىرەتتەندىرىپ، حالقتى بايىتۆ ٴۇشىن ۇزاق زاماندا